

JUDr. Jana Tkáčiková, PhD.

ODPOVĚDNOST V PRÁVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Formy právní odpovědnosti

- Správněprávní odpovědnost
- Trestněprávní odpovědnost
- Odpovědnost za škodu (občanskoprávní)
- Odpovědnost za ekologickou újmu

Trestněprávní odpovědnost

- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
- Prostředek „ultima ratio“
- Odpovědnost fyzických osob
- Subjektivní odpovědnost (zavinění)
- Skutkové podstaty trestných činů
- Obecné: § 181a a § 181b „ohrožení a poškození životního prostředí“
- Zvláštní: § 178a „pytláctví“, § 181c „poškozování lesa těžbou“, § 203 „týrání zvířat“, §§ 182-184 „poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení“, ...
- Ostatní: § 155 „útok na veřejného činitele“, §§ 179-180 „obecné ohrožení“, § 258 „zneužívání vlastnictví“

Správněprávní odpovědnost

- Odpovědnost za přestupky – fyzické osoby, subjektivní
- Skutkové podstaty přestupků (dle pořadí aplikace)
- Speciální – výslovně označené ve zvláštních zákonech
- Základní – v zákoně o přestupcích, např. na úseku vodního hospodářství § 34, zemědělství, rybářství a myslivosti § 35,...
- Zbytkové – v zákoně o přestupcích, např. na úseku ochrany životního prostředí § 45

Správněprávní odpovědnost

- Odpovědnost za jiné správní delikty - objektivní
- Nejednotnost a roztržitost právní úpravy – ve zvláštních předpisech
- Odpovědnost právnických osob a fyzických osob podnikajících
- Odpovědnost fyzických osob (např. lesní zákon)

Odpovědnost za škodu

- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
- § 420 subjektivní odpovědnost za škodu způsobenou porušením právní povinnosti
- § 420a objektivní odpovědnost za škodu způsobenou provozní činností + §§ 421a, 427, 432
- Zvláštní řešení odpovědnost – např. vodní zákon
- Aplikační problémy:
  - Kvantifikace škody na životním prostředí
  - Škody materiálního charakteru (věci)
  - Princip volného uvážení poškozeného vlastníka věci

Odpovědnost za ekologickou újmu

- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- Absence zvláštního právního předpisu
- Ekologická újma = ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystémů, vznikající poškozením jejich složek nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské činnosti.
- Škoda imateriálního charakteru
- Aktivně legitimován stát
- Způsob nápravy: obnova původního stavu → kompenzace → finanční náhrada